



Jubileumsåret

Viola Trädgårdsvärlden 1895–2020

En ständigt utveckling!

Viola Trädgårdsvärlden är en av landets äldsta bransch-tidningar. Den startades under 1890-talets sista decennium när den svenska trädgårdsnäringen var under framväxt och i en tid då tryckta tidningar var senaste hi-tech. Vad kunde väl då vara modigare än att som tidningens grundare Knut Bovin gjorde, ta en dubbel risk med ett nytt medium i en ny bransch? Han ville växa med sin målgrupp. Men så var han också en nytänkare, den där Knut. Förutom att starta Viola var han aktiv på Bergianska trädgården och Kungliga lantbruksakademiens experimentalfält vid Frescati norr om Stockholm. Han var också med och grundade Gartnerfonden, ”trädgårdsmännens allmänna understöds-kassa för människor i nöd”. Med tiden blev de allt mindre nödställda och 1979 ändrades stadgarna. Idag delar fonden ut belöningar till förtjänta trädgårdsmän- eller kvinnor.

Flera olika ägare
Viola bytte ägare flera gånger under årens gång och ägdes länge av Trädgårdsnäringens Riksförbund, TRF, som senare bytte namn till Gröna näringarnas Riksorganisation, GRO.

Under flera år hade föreningen svårt att klara tidningens ekonomi och i samband med att GRO gick upp i LRF och LRF Trädgård bildades, letade styrelsen efter en ny huvudman för tidningen. Frågan ställdes till oss på Tejarps förlag, som bland annat gav ut Lantbrukets Affärer och Svenska Livsmedel. Vi insåg att Viola skulle kunna fungera i vår affärsmodell. Dessutom kändes det lite extra hedrande att få frågan om vi ville ta över en så anrik publikation. Vi antog utmaningen, ett avtal skrevs och utgivningsbeviset växlade ägare för en blygsam summa. Nr 17, 2009, blev vår första utgåva som vi lanserade på hösten det året.

Violas döttrar
Under arbetet med tidningen kunde vi konstatera att den var innehållsmässigt ojämn och att det bland våra läsare fanns de som inte riktigt kunde identifiera sig med vår huvudmålgrupp. Bland annat de som arbetade med anläggning och utemiljöer samt landets potatisodlare. Hösten 2011 startade vi Tidskriften Landskap och året efter Viola Potatis. Tidningens redaktör Ann Richardsson noterade därefter att det saknades en kanal på butikssidan och 2017 startade vi

Viola Butik. Det som från början var en tidning, har alltså blivit fyra – det är ett tydligt tecken på utvecklingen i de gröna näringarna!



Den digitala världen
Under 2019 tog vi också steget in i den nya världen och lanserade digitala versioner av våra trädgårdstidningar i kombination med en tidningsapp, Tejarp Trädgård. Därmed kan våra läsare ta del av tidningarna oavsett var de befinner sig – bara de har en mobil. Viktiga funktioner har skapats som att kunna dela artiklar i sociala nätverk och söka efter texter tillbaka i tiden. Idag är Viola den enda affärstidningen för trädgårdsnäringen i Sverige och när vi nu firar 125 år känner vi samma entreprenöranda som grundaren Knut Bovin, vi vill växa med en bransch som växer. Så följ med oss in i nästa 125 år!
Agneta Lilliehöök & Lennart Wikström – stolta ägare av Viola!

En historisk koppling
När olika händelser hänger ihop långt tillbaka i tiden känns det som om det finns en mening med det som sker. I den allra första tidningen, Viola nr 1, 1895, hittade jag en annons från Lindhults plantskola i Långås. En av Sveriges första handelsträdgårdar tillika min pappas föräldrahem. Hur tidningens grundare Knut Bovin, som bodde och verkade i Stockholm, hade fått kontakt med min familj i den lilla byn utanför Falkenberg kan vi bara spekulera om. Jag vet att familjen på pappas sida besökte huvudstaden lite då och då. Kanske träffades de? Men att just Lindhult skulle annonsera i premiärnumret var överraskande.
Vid en genomgång av de äldsta årgångarna har det visat sig att min farfar farfar annonserade i varje nummer under flera års tid. Att Viola nu finns hos oss känns bra!
Agneta Lilliehöök

Mångårdsbyggnaden på Lindhults säteri. I de två gråstenslängorna hade plantskolan sitt fruktlager.

1895. Januari. Meddelande.
Svenska trädgårdskunskaper har numera börjat intaga en bemärkt plats bland våra sällningar. Det skulle i en högre grad kunna utvecklas, om koppare och säljare lättare fannse kvarandra. Som det nu är ställt måste sådana hvarje trädgårdsmannen synsättas sig med allt möjligt inom detta omfattande yrke och sprida sina krafter i en massa kulturer.
Där står afstämning kan uppstå, emellan oss den vara förmlidigt att äga sig åt blott ett enda slag af växter. Det är denna specialitet, som just är den enda hufvudsaken för hortikulturen. Säljaren kan alltså bättre värde och köparen får dessa bättre värde för billigare pris. Men trädgårdsmannen skall som hvarje annan behöfver annonsens hjälp att göra sina alster kända. Genom våra förbättrade annonser kan de lätt sprida landet nordt.
Ställ man sinns önskad resultat med annonsen, måste den träffa rätt person, söka upp honom hvar han än finnes, komma flera gånger, utan att läsa en har ett öres utgift därför.
VIOLA skall i tusentals exemplar gratis spridas öfver hela landet samt i Finland och Norge. Utgåfvor tillika är främmande länder och gånger i månaden.
Det stora uttryck, som Tycklands hortikultur under senare tider gjort, torde i öj några mån kunnat tillskrivas det betydliga antal af annonsblad, som därvidt gratis sändas omkring landet och till utlandet.
Någon till främmande och rikedom går genom trycktryckens, betar det i Amerika.
En trädgård, som blott har ett mindre parti af något slag att sälja, behöfver ofta att söka genom annons i en vanlig tidning till det sålde. En större trädgård behöfver utger kataloger. Dessa bövas dyra och utgifvandet åter hos oss vanligen blott en gång om året. Men mellan dessa tider behöfves såväl trädgård, förtäljare och andra hjälpa ut sina värde.
Dessa blad erbjuder alltså de allra största garantier för en verksam annonsering öfver hela trädgårdsmännens stora lifen för hvar och en som genom sin affär berör trädgårdsvärdet, således trädgårdsvärd, trädgård, handelsträdgårdsmästare och privata trädgård, köksvärdstidare, frö- och lökhandlare, frukt- och blomsterhandlare, fabrikörer och försäljare af konstgjorda eller preparerade blommar, af trädgårdsvärd och pyntande, af blomkrutor, emballeringsmateriel, af blomkrutor, lockor, rammar, af bank- och växthusglas samt dammar, af konstgjorda guldglänsningen, af öfverre alster för borden, af natur- och tekniska stöter. De flesta för hvarje trädgård och tillägare af trädgårdslöser, konstverkörer af växthus eller dess inredning, leverantörer af byggande- och förbrukningsmateriel därtill.
Å utbjuda värde böva prisaerna helst utanstas.
Någon mindre supportor komma att ligga i ett och annat nummer. Fåglar inom hortikulturens område få framställas, och ligga värde i något senare nummer. Hvarje annons gör rätt att meddelat ett antal adresser, dit han önskar tidningens skick.
Framställda mån inom facit medverka i redaktionen.
Annonspris 20 öres per linje eller 60 öres per embylj i spalten (1 cm bäljer 3 pottränder), helstida 30 kr. och kvartals 16 kr. Rabatt för förtäglade annonsering. Inga annonser under 10 öres. Lördag under i kassa för inlämnade i trycktryckens förtäglade eller annonsering. För utländska annonser 50 % förhöjande. De personer, som önska bästa resultat och till hvarja redaktionen öf tyckats erhålla adress för att gratis tillhandla önskan, kunna på hvarje postanstalt beställa det mest tillämpliga af endast 20 öres för hela året (postförbrukningskostnad).
Annonsver skickas till redaktionen, Sveriges kongressbyråns annonsering efter Gunnell's annonsbyrå.

Första numret

Det allra första numret av Viola kom ut i januari 1895 som ett annonsblad för trädgården. Redaktör och utgivare var Knut Bovin som kom att bli ett stort namn inom trädgårdsnäringen fram till sin död 1926. Med Viola ville han utveckla marknaden för försäljning och inköp av varor och för detta behöves annonser. Så här skriver han själv i det meddelande som trycktes på framsidan av nummer 1 ...”Trädgårdsmannen såväl som hvarje annan behöfver annonsens hjälp att göra sina alster kända.”
Redan i det första numret fylls de fyra sidorna med annonser, men också en och annan liten text som en arbetskalender för januari. Där går det att läsa att redskap ska lagas, köpas in eller tillverkas. Fåglarna får också omtanke med uppmaningen ”Nyttiga småfåglar gifves föda, om köld och snö herrskar.”
De första fem åren trycktes Viola på färgat papper för att sticka ut, för vid den tiden fanns flera trädgårdstidningar inom branschen. Kurt Bovin var dock från början tydlig med att han inte skulle konkurrera med reportage utan Viola skulle istället vara ett annonsblad.
Men redan efter något år dyker det upp porträtt av framstående trädgårdsmästare, artiklar om trädgårdsanläggningar med mera. Platsannonser tar också allt mer plats och så här 125 år senare är det lite kurios att läsa att en ”yngre duglig fullt nykter trädgårdsmästare, gift eller ogift erhåller plats..” Riktig så formulerar vi inte dagens platsannonser, men då som nu vill varje trädgårdsföretag har duktiga medarbetare.
*Ann Richardsson
Redaktör sedan 2012*

De flesta av de företag som annonserade för 125 år sedan finns inte kvar. Men några namn känner vi igen.
Viola kom redan efter två år att bli betydande för de som sökte plats inom trädgårdsnäringen.

När vi hoppar fyra år fram i tiden sedan starten dyker det upp allt fler artiklar och längre texter.